

Notat

Selvbudgettering eller statsgaranti for budget 2025.

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2025 er der mulighed for at vælge mellem det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, eller at beregne eget skøn for udskrivningsgrundlaget for 2025 - selvbudgettering.

Statsgaranti

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag beregnes for 2025 på baggrund af de slutlignede 2022 grundlag for Norddjurs Kommune. Det bliver herefter korrigeret for lovændringer der har virkning for kommuneskatten i 2025. Endelig skønner Indenrigs- og Sundhedsministeriet over den landsgennemsnitlige vækst i udskrivningsgrundlaget fra 2022 til 2025. Væksten til 2025 er fastsat til 14,8 pct.

Dette giver et udskrivningsgrundlag i Norddjurs på 7.338,008 mio. kr. og et skatteprovenu med den vedtagne skatteprocent på 26,0 på i alt 1.907,882 mio. kr.

Selvbudgettering

Ved valg af selvbudgettering skal der udarbejdes egne skøn for udvikling i folketallet og et skøn for et udskrivningsgrundlag.

I denne beregning indgår egen befolkningsprognose og et skøn for udviklingen i udskrivningsgrundlaget, dannet på baggrund af KL's tilskudsmodel og egne beregninger.

Selvbudgetteringsberegningen tager afsæt i seneste slutlignede skatteår som er 2023, for at få så aktuelle data at bygge prognosen på.

Fra skatteåret 2022 til 2023 er der sket en forskydning i sammensætningen af indkomstgrundlaget, idet pensioner og overførselsindkomster er forøget med 0,7 pct. mere end lønindkomsten. Der er endvidere ændret i virksomhedsindkomsten i negativ retning. Et forhold det ikke på nuværende tidspunkt har været muligt at årsagsforklare.

Samlet betyder dette at prognosen for selvbudgettering vil give et udskrivningsgrundlag på 6.992,010 mio. kr. og et skatteprovenu på 1.817,923 mio. kr.

Provenuet ved selvbudgettering i 2025 ligger dermed under provenuet ved statsgaranti. Forskellen mellem statsgaranti og selvbudgettering udgør -89,959 mio. kr. når der tages udgangspunkt i 2023 som basisår for prognosen.

Tabel 1 - Skatteindtægt

Budgetteringstype	Beløb i 1.000 kr.
Statsgaranti	1.907.882
Selvbudgettering	1.817.923

Budgetteringstype	Beløb i 1.000 kr.
Forskel	-89.959

Tilskud og udligning

Der er en sammenhæng mellem skatteprovenuet og de afregnede tilskud og udligningsbeløb som kommunen modtager. Jo større skatteindtægten er - jo lavere tilskud og udligning og omvendt. I nedenstående tabel er opstillet forskellen i tilskud og udligning mellem statsgarantien og selvbudgettering.

Tabel 2 - Tilskud og udligning

Budgetteringstype	Beløb i 1.000 kr.
Statsgaranti	1.136.987
Selvbudgettering	1.219.406
Forskel	82.419

På grund af Norddjurs Kommunes høje udligningsgrad bliver provenutabet på skatten derfor dækket med ca. 92 pct. af forskellen, og fordi vi taber på skatten, får vi 82,419 mio. kr. ekstra i tilskud udligning.

Det medfører, at hvis Norddjurs vælger selvbudgettering i 2025, vil der være et samlet tab på 7,5 mio. kr. i indtægter i 2025.

Efterregulering i 2028

Vælges selvbudgettering i 2025 vil der også blive foretaget en efterregulering i 2028. Hvis ingen andre kommuner vælger at selvbudgettere i 2025 mens Norddjurs Kommune selvbudgetterer, vil der være en positiv efterregulering på 14,8 mio.kr. i 2028. Samlet set giver det en gevinst på 6,2 mio. kr. når tabet i 2025 regnes med.

I nedenstående tabel er listet flere scenarier op for at beskrive hvordan en efterregulering er afhængig af hvor mange og hvilke kommuner, der vælger at selvbudgettere, og dermed kan påvirke efterreguleringen. I tabellen er det samlede tab gjort op for de enkelte scenarier, så det er både tab i 2025 og efterregulering.

Tabel 3

I 1.000 kr.	Alle andre kommuner selvbudgetterer	68 kommuner selvbudgetterer (seneste indmelding fra KL)	Ca. halvdelen af kommunerne selvbudgetterer.
Selvbudgettering	-13.684	-7.451	-11.395
Statsgaranti	-20.053	-13.696	-15.649

-=tab

Følsomhed

Selvbudgettering isoleret set vil ikke være fordelagtigt for Norddjurs Kommune som vist i tabel 3. Følsomheden ved valget af selvbudgettering skal derfor ses som en øvelse for at begrænse merudgiften. I nedenstående tabel er oplistet tre forskellige scenarier for

udviklingen i udskrivningsgrundlaget på landsplan. I scenariet statsgaranti er der alene tale om bloktilskudseffekten, det vil sige det beløb som bliver reguleret når efterreguleringsbeløbet indgår i bloktilskuddet.

Ændringerne bygger på hvilke kommuner der vælger at selvbudgettere. Der er 68 kommuner per 24. september, der har indmeldt til KL (Vi er ikke bekendt med hvilke kommuner der er tale om) at de forventer at selvbudgettere. Hvis de 68 kommuner udgør gennemsnittet af efterreguleringseffekten, har det følgende betydning for Norddjurs Kommunes valg.

Hvis forudsætningerne i Økonomisk Redegørelse ikke holder vil scenarierne i tabel 4 vise at det er et mere broget billede af om der skal vælges statsgaranti eller selvbudgettering.

Tabel 4

Udskrivningsgrundlag 2025 (landsplan)	Selvbudgettering eller statsgaranti?	68 Kommuner
1% højere end forventet (1.328.150.000)	Statsgaranti	-27,7
	Selvbudgettering	-2,8
	Forskel	24,9
0,25% lavere end forventet (1.311.712.500)	Statsgaranti	-10,2
	Selvbudgettering	-8,6
	Forskel	1,6
1% lavere end forventet (1.301.850.000)	Statsgaranti	0,3
	Selvbudgettering	-12,1
	Forskel	-12,4

Der er flere faktorer der kan påvirke prognosen, og dermed skabe usikkerheder for det endelige resultat. De kan f.eks. være de samlede drifts- og anlægsudgifter. I alle scenarier er det forudsat at kommunerne overholder økonomiaftalen for service- og anlægsrammen. Danmarks Nationalbanks seneste udmelding om rentesækning kan påvirke fradrag i kapitalindkomsten.

Konklusion

Tendensen blandt kommunerne er selvforstærkende, hvis flere beslutter selvbudgettering, vil det betyde at yderligere kommuner vælger selvbudgettering til. Mellem de to indberetninger til KL med ca. 14 dages mellemrum, der er yderligere 28 kommuner der har valgt selvbudgettering. Alle prognoser siger at jo flere kommuner der vælger selvbudgettering, jo større bliver gabet mellem omkostningen i efterreguleringen ved selvbudgettering, og tabet i bloktilskudsreguleringen.

For Norddjurs Kommune vil det også være mest fordelagtigt at vælge selvbudgettering, som prognoserne viser pt. Der skal ske en nedjustering på mere end et ½ procentpoint i skønnet på udskrivningsgrundlaget før det vil være mest fordelagtigt at vælge

statsgarantien. Med fordelagtigt betyder det blot, at Norddjurs Kommune bliver efterreguleret mindre negativt, end hvis statsgarantien blev valgt.

Det er også hver at bemærke, at selvbudgetteringen ikke er så følsom for udsving i udskrivningsgrundlaget som statsgarantien er. Dette hænger sammen med at bloktilskudsreguleringen delvis bliver modsvaret af efterreguleringen.

Flere af de førende analyseinstitutter og banker som danner prognoser indenfor makroøkonomi, ligger tæt op ad vækstforventninger som er indarbejdet i Økonomisk Redegørelse fra august. Dette understøtter også at valget peger i retning af selvbudgettering som budgetteringsform for 2025.

Det er forvaltningens opfattelse at der ved valget af selvbudgettering, at der tages udgangspunkt i provenuet fra statsgarantien, således at provenutabet ikke hjemtages straks, men udskydes til efterreguleringen i 2028. Der er tale om et beløb i størrelsesordenen på 7,5 mio. kr., som omtalt først i notatet.